

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Издръжка на членове на семейството Издръжка на членове на семейството

Румъния

1 Какво означават на практика понятията „издръжка“ и „задължение за издръжка“? Кои лица са задължени да изплащат издръжка на друго лице?

Правното задължение за предоставяне на издръжка представлява наложено със закон изискване към дадено лице да предоставя на друго лице необходимите средства за издръжка, в това число средства за удовлетворяване на духовни потребности, а в случай на задължение за издръжка на родители към техните непълнолетни или малолетни деца — средствата, които са необходими за тяхното отглеждане, образование и професионална подготовка.

Задължението за издръжка съществува между съпрузи, роднини по пряка линия, братя и сестри и някои други лица, които са посочени в закона (член 516 от Румънския граждански кодекс).

Задължение за издръжка има между бивши съпрузи (член 398 от Гражданския кодекс). То не трябва да се бърка със заплащане на компенсация или обезщетение за вреди.

Съпруг, който е участвал в издръжката на дете на другия съпруг, е задължен да предоставя издръжка на детето до навършване на пълнолетие, но само ако биологичните родители на детето са починали, в неизвестност или в нужда (член 517, параграф 1 от Гражданския кодекс). Детето от своя страна може да бъде задължено да предоставя издръжка на лицето, което го е издържало в продължение на 10 години (член 517, параграф 2 от Гражданския кодекс).

Наследниците на лице, което е било задължено да издържа ненавършило пълнолетие дете или което е предоставяло издръжка, без да е задължено по закон да прави това, са длъжни, в зависимост от стойността на наследените активи, да продължат да предоставят издръжка, ако родителите на ненавършилото пълнолетие дете са починали, в неизвестност или в нужда, но само докато лицето, което получава издръжката, навърши пълнолетие.

2 До каква възраст детето има вземане за издръжка? Съществуват ли различни правила относно вземанията за издръжка на ненавършили пълнолетие лица и на възрастни?

Задължението за издръжка между родители и деца е уредено в членове 499 и 525 от Гражданския кодекс. Ненавършилите пълнолетие деца, които искат издръжка от своите родители, се считат в нужда, ако не могат да се издържат самостоятелно с труда си, дори да имат активи. Когато обаче родителите не могат да предоставят издръжка, без да застрашат собственото си препитание, семейният съд може да се съгласи издръжката да се предоставя чрез продажбата на активите на детето, с изключение на онези, които са от първа необходимост.

Родителите са задължени да издържат дете, което е навършило пълнолетие (18 години), до края на следването му, ако това дете продължава своето образование, но не и след 26-годишна възраст.

3 Следва ли да сезирам до компетентен орган или съд, за да получа издръжка? Кои са основните елементи на тази процедура?

Ищецът, който е взискател на издръжката, трябва да се обърне към компетентния съд по своя постоянен адрес или по постоянния адрес на ответника, който е длъжник на издръжката. Искът за издръжка може да бъде предявен или отделно, или в хода на производство за развод, определяне на бащинство, упражняване на родителски права по отношение на ненавършило пълнолетие дете или определяне на местоживеенето на ненавършило пълнолетие дете. По разпореждане на председателя на съда съответният съд може да постанови временни мерки, които да се прилагат само до постановяването на решение по същество. Производството на първа инстанция протича на няколко етапа. На писмения етап се внасят исквата молба, защитата и насрещният иск; може да бъдат определени обезпечителни мерки като възбрана или заповед; страните се призовават и им се изпращат процесуалните документи. На устния етап се провежда съдебно изслушване, в рамките на което могат да бъдат повдигнати процедурни възражения и да бъдат допуснати доказателствата. След това следва етапът на обсъждане и издаване на съдебното решение.

В случай на развод по взаимно съгласие, който може да бъде обявен от нотариус, съпрузите могат да се договорят по всички допълнителни въпроси, свързани с развода, в това число определяне на участието на всеки родител в разходите за отглеждането на децата, тяхното образование, следване и професионално обучение.

4 Може ли да бъде подадена молба от името на роднина (ако да, в каква степен на родство) или дете?

По принцип страните, които участват в производство за издръжка, могат да бъдат представлявани. Когато обаче е подадена исква молба за издръжка в рамките на производство за допускане на развод, съпрузите могат да бъдат представлявани в молбата за развод само в определени случаи, които изрично са предвидени в член 920 от Гражданския процесуален кодекс.

Когато за определяне/увеличаване/намаляване на издръжка бъде подадена отделна молба, страните имат право да бъдат представлявани по обичайния начин от адвокат или от друг представител. Когато представителят не е адвокат, той не може да прави заключителни устни изявления в рамките на процеса. Ненавършилото пълнолетие дете се представлява от своя законен представител (родител или по изключение друго лице, което упражнява родителски права). Молба по отношение на навършило пълнолетие дете се подава лично от детето или от негово име.

5 Ако възнамерявам да заведа дело по случая, как мога да разбера кой е компетентният съд?

Съдът, който има териториална компетентност (по местожителството на ответника длъжник или на ищеца взискател), може да бъде определен с помощта на румънския съдебен атлас, който е публикуван на уебсайта на Министерството на правосъдието в портала на съдилищата:

<https://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx>.

6 В качеството ми на ищец трябва ли да ползвам услугите на посредник, за да заведа дело (напр. адвокат, централен или местен орган и др.)? Ако това не е необходимо, кои са приложимите процедури?

Не, защото не е задължително ищецът да бъде представляван или подпомаган от адвокат.

7 Трябва ли да заплащам такси, за да заведа дело? Ако това е така, какъв е техният вероятен размер? Ако моите финансови средства са недостатъчни, мога ли да получа правна помощ за покриване на разходите по процедурата?

Молбите за определяне или изменение на издръжката подлежат на такса от 20 RON в съответствие с член 15, буква е) от Извънредно постановление на правителството № 80/2013 относно съдебните държавни такси. Представителството от адвокат не е задължително. Ако съответната страна не разполага с достатъчно доходи, тя може да поиска правна помощ за покриване на адвокатските хонорари или на други разходи по процеса.

8 Какъв вид издръжка е вероятно да бъде присъдена от съда? Как се изчислява размерът на издръжката? Може ли съдебното решение да бъде преразгледано при промяна в издръжката на живота и семейните обстоятелства? Ако това е така, по какъв начин се извършва преразглеждането (напр. посредством система за автоматично индексирание)?

Издръжката се определя в съответствие с потребностите на ищеца и средствата на лицето, което ще я плаща. По принцип издръжката се предоставя в натура, за да се гарантират необходимите средства за издръжка. В по-голямата част от случаите обаче съдилищата на практика определят издръжката в брой — като фиксирана сума или като процент от месечния доход на длъжника. (член 530 от Гражданския кодекс). По закон издръжката под формата на фиксирана сума се коригира според инфлацията на тримесечна основа.

Когато издръжката се дължи от родител, тя може да възлезе на до една четвърт от нетните месечни доходи на този родител за едно дете, до една трета за две деца и до половината за три или повече деца. По закон размерът на издръжката, която се дължи за деца, заедно с всяка друга издръжка, дължима на други лица, не може да надвишава половината от нетните месечни доходи на длъжника (член 529 от Гражданския кодекс). Когато има някаква промяна в средствата на длъжника, предоставящ издръжката, или в потребностите на лицето, което я получава, в рамките на ново дело семейният съд може да увеличи или да намали издръжката, както и да постанови прекратяване на плащането на издръжка, когато е целесъобразно (член 531 от Гражданския кодекс).

9 Как и на кого ще бъде плащана издръжката?

Задължението за издръжка се изпълнява в натура, като се задоволяват жизнените нужди, и когато е целесъобразно, се покриват разходите за образование, обучение и професионално обучение (член 530 от Гражданския кодекс). Ако задължението за предоставяне на издръжка в натура не се изпълнява доброволно, семейният съд постановява тя да бъде платена във вид на парични средства. Издръжката в брой може да бъде определена като фиксирана сума или като процент от нетните месечни доходи на длъжника на издръжка.

Издръжката се плаща на периодични вноски на дати, уговорени между страните, или, ако няма такава уговорка, на датите, определени със съдебното решение. Страните могат да се договорят или, когато има основателни причини за това, семейният съд може да реши издръжката да бъде платена авансово като еднократна сума, покриваща нуждите от издръжка на лицето, на което се полага издръжката, за по-дълъг период от време или за целия период, за който е дължима издръжката, при условие че длъжникът на издръжката разполага с необходимите средства за покриване на това задължение (член 533 от Гражданския кодекс).

Определената за ненавършило пълнолетие дете издръжка се плаща на неговия законен представител.

10 Ако съответното лице (длъжникът) не плаща доброволно, какво действие може да бъде предприето, за да бъде принудено да плаща?

Тъй като в повечето случаи издръжката се определя в парична сума в брой, най-често използваният метод на принудително изпълнение е запор върху заплатата (месечните доходи). Принудителната продажба на движимо и недвижимо имущество на длъжника е по-рядък метод за принудително изпълнение.

11 Моля, опишете накратко всички ограничения, на които подлежи принудителното изпълнение, по-специално правилата за защита на длъжника и давностните и преклузивните срокове, във Вашата система за принудително изпълнение.

Що се отнася до събирането на вземания за издръжка, в член 728 от Гражданския процесуален кодекс е предвидено, че предмет на принудително изпълнение може да бъде сума в размер само до половината от редовните нетни месечни доходи на длъжника, когато се касае за суми, дължими като издръжка. Ако има няколко производства за събиране на издръжка, по които се иска същата сума, размерът на действителната сума, подлежаща на събиране, не може да надвишава половината от нетните месечни доходи на длъжника, независимо от естеството на исквете. Когато вискателят едновременно подаде молби за запор или възбрана върху няколко движими или недвижими активи, чиято стойност очевидно надвишава размера на дължимото вземане, компетентният съд може да ограничи принудителното изпълнение до определени активи (член 701 от Гражданския процесуален кодекс).

Принудителното събиране се прекратява, когато например задължението, което е посочено в изпълнителното основание, е изпълнено изцяло и разходите за принудителното изпълнение са платени; когато принудителното изпълнение не може да бъде осъществено или продължено поради липса на секвестрируемо имущество или невъзможност то да бъде продадено; или когато принудителното изпълнение е било отменено (член 702 от Гражданския процесуален кодекс).

Правото да се иска принудително изпълнение е ограничено с тригодишен срок. Жалба срещу принудително събиране може да бъде подадена до съда, постановил принудителното изпълнение. Компетентният съд може да спре принудителното изпълнение, докато не бъде взето решение по жалбата (член 719 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

Когато изпълнителното основание или самото принудително изпълнение бъде отменено, въпросната страна има право на процедура за обръщане на принудителното изпълнение, за да се възстанови предишното положение (член 723 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

12 Съществува ли организация или орган, която или който би ми помогнал(а) да събера издръжката?

Не е приложимо.

13 Могат ли организации (държавни или частни) да изплатят авансово цялата издръжка или част от нея вместо длъжника?

Не е приложимо.

14 Ако се намирам в тази държава членка и местопребиваването на длъжника е в друга държава:

14.1 Мога ли да получа съдействие от страна на орган или частна организация в тази държава членка?

Съгласно Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета, Хагската конвенция от 2007 г. или Нюйоркската конвенция от 1956 г. ищецът може да внесе своята искова молба за издръжка чрез Министерството на правосъдието на Румъния, ако длъжникът има местоживее в една от държавите — членки на ЕС, която е страна по Хагската конвенция от 2007 г. или по Нюйоркската конвенция от 1956 г.

14.2 Ако това е така, по какъв начин мога да се свържа с този орган или с тази организация?

Министерство на правосъдието на Румъния

Strada Apolodor 17, Sector 5, Bucharest 050741

Дирекции за международно правно и съдебно сътрудничество (Direcția Drept Internațional și Cooperare Judiciară)

факс +40372041079 или +40372041084, електронна поща: ddit@just.ro

15 Ако се намирам в друга държава и длъжникът се намира в тази държава членка:

15.1 Мога ли да отправя молба пряко до такъв орган или такава частна организация в тази държава членка?

Не; ищецът трябва да се свърже с изпращащия централен орган в своята държава, който е определен в съответствие с Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета, Хагската конвенция от 2007 г. или Нюйоркската конвенция от 1956 г.

Изпращащият централен орган на държавата на длъжника може впоследствие да се свърже с получаващия централен орган в Румъния:

с Министерството на правосъдието на Румъния — за молби, подадени по Регламент (ЕО) № 4/2009 на Съвета и Хагската конвенция от 2007 г., или с Букурещката адвокатска колегия (*Baroul București*) — за молби, подадени по Нюйоркската конвенция от 1956 г.

След това исквата молба се внася пред компетентния съд.

Длъжникът с местоживеене в чужбина може да отправи искане направо, било то лично, или чрез адвокат, до компетентния румънски съд по постоянното местоживеене на ответника или на длъжника.

15.2 Ако това е така, как мога да се свържа с този орган или с тази организация и какво съдействие мога да получа?

Ищецът длъжник с местоживеене в чужбина може да отправи своето искане направо, било то лично, или чрез адвокат, до компетентния румънски съд по постоянното местоживеене на ответника или на длъжника. Координатите за връзка на компетентната румънска съдебна инстанция могат да бъдат намерени на портала на съдилищата <https://portal.just.ro/SitePages/acasa.aspx> по постоянното местоживеене на ответника или длъжника.

16 Тази държава членка обвързана ли е от Хагския протокол от 2007 г.?

Да; в съответствие с член 2612 от Румънския граждански кодекс приложимото право по отношение на задълженията за издръжка се определя съгласно правото на Европейския съюз, т.е. Хагския протокол от 23 ноември 2007 г. за приложимото право към задължения за издръжка.

17 Ако тази държава членка не е обвързана от Хагския протокол от 2007 г., кой ще бъде приложимият закон относно вземането за издръжка съгласно разпоредбите на нейното международно частно право? Кой са съответните разпоредби от международното частно право?

Не е приложимо.

18 Кой са разпоредбите относно достъп до правосъдие при трансгранични случаи съгласно структурата на глава V от Регламента за задълженията за издръжка?

Съгласно Закон № 36/2012 относно определени мерки, които са необходими за прилагане на някои регламенти и решения на Съвета на Европейския съюз и инструменти на международното частно право в областта на задълженията за издръжка, след като получи искова молба за издръжка или за специфични мерки, Министерството на правосъдието я препраща на компетентния орган или организация, обработваща лични данни, на компетентната местна адвокатска колегия, на Камарата на съдебните изпълнители или, когато е приложимо, на компетентния съд. При искиви молби, внесени чрез централния орган, в съответствие с определената в член 46 от Регламента условия, безплатна и цялостна правна помощ може да бъде предоставена на вискатели на задължения за предоставяне на издръжка, които не са навършили 18-годишна възраст или които продължават своето образование, но не след навършване на 21 години, и на вискатели на издръжка, които са уязвими лица. Министерството на правосъдието изпраща молбите, които са получени от чужбина, направо на компетентната местна адвокатска колегия. Председателят на адвокатската колегия в спешен порядък издава служебно решение за назначаване на адвокат, което е задължително за изпълнение. Назначеният адвокат кандидатства за предоставяне на правна помощ, включително под формата на плащане на хонорара на съдебния изпълнител.

Впоследствие, след като бъде получено изпълнителното основание, назначеният адвокат иска от съда предоставянето на правна помощ под формата на плащане на хонорара на съдебния изпълнител. Адвокатът внася искането за принудително събиране, изпълнителното основание и решението на председателя на адвокатската колегия на компетентния местен съдебен изпълнител.

19 Какви мерки са приети от тази държава членка, за да бъде осигурено изпълнението на дейностите, описани в член 51 от Регламента за задълженията за издръжка?

Румъния е приела Закон № 36/2012 относно определени мерки, които са необходими за прилагане на някои регламенти и решения на Съвета на Европейския съюз и инструменти на международното частно право в областта на задълженията за издръжка.

Министерството на правосъдието е определено за изпращащ централен орган в Румъния, който изпраща молбите, предвидени в членове 53 и 56 от регламента. След като бъдат получени изискваните подкрепящи документи от вискателя или от длъжника, в Министерството на правосъдието попълват част А на исквата молба и може да съдействат на вискателя или на длъжника за попълването на част Б.

Министерството на правосъдието е централният орган, който е определен да получава молби и искания за специфични мерки и молби за издръжка. След като получи молбите и исканията, Министерството на правосъдието ги препраща до компетентния орган или организация, обработваща лични данни, компетентната местна адвокатска колегия, Камарата на съдебните изпълнители или, когато е приложимо, компетентния съд.

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 14/08/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.